

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין למה בעידן הבינה המלאכותית בודקים תהליך ולא רק תוצר סופי
- להכיר את סולם AIAS ולדעת להתאים רמת שימוש ב-AI למשימה נתונה
- לתרגל תיעוד תהליך אישי בצורה ברורה ומסודרת
- להתכונן לקבל משוב, לתקן בעקבותיו ולהסביר בעל פה את הבחירות שעשיתי בעבודה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – הבנה בסיסית

1. לא נכון – בינה מלאכותית יכולה לייצר תוצר שלם, ולכן חשוב לבדוק גם את התהליך שהוביל אליו
2. נכון – כך אפשר לעקוב אחרי הדרך ולא רק אחרי התוצאה הסופית
3. לא נכון – לא ממשיכים בלי נקודת עצירה: בדיקה קצרה של המורה או של חבר

חלק ב' – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – התאמת שלבים לתיאור

1 – ג (המשימה מחולקת לחלקים, ולא ממשיכים בלי בדיקה קצרה)

2 – א (התלמיד רושם יומן תהליך: מה שאל, מה קיבל, מה בדק ומה שינה)

3 – ב (מקבלים הערות באמצע הדרך ומראים מה תוקן ולמה)

חלק ג' – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – חושבים לעומק

חלק ד' – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – זיהוי הרמות

1. נכון – ברמה 1 המשימה נעשית בעל פה, בכתב יד או בכיתה בלי AI
2. לא נכון – ברמה 3 ה-AI נותן משוב, אבל התלמיד בודק ומחליט מה לשנות בעצמו
3. נכון – ברמה 5 משתמשים ב-AI בדרכים חדשות כדי לחקור ולבנות

חלק ה' – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – התאמת רמה למשימה

1. ב – רמה 2 – AI לתכנון
2. ג – רמה 3 – שיתוף פעולה עם AI

חלק ו' – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – חשיבה ויישום

חלק ז' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – מה זוכרים?

1. לא נכון – יומן התהליך מתעד את כל הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה בדקתי ומה שיניתי.
2. נכון – אחת העמודות בטבלה היא בדיוק הפרומפט שנשלח.

חלק ח' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – הבנה בסיסית

1. ג – מה המורה שלי אהבה
2. א – כדי לדעת אם המידע נכון ומדויק

חלק ט' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – השלמה והתאמה

1. כלי

חלק י' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – התאמת עמודות

1 – ב (מתי עבדתי על השלב)
2 – ג (מה בדיוק שאלתי את ה-AI)
3 – ד (התשובה שה-AI נתן לי)
4 – א (איך וידאתי שהמידע נכון)

חלק י"א – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מכירים את השלב

1. נכון – באתר מוזכר שמשוב ניתן ממורה, מעמיתים או מבוט מלווה
2. נכון – באתר נכתב במפורש שהשיפור הוא חלק מהציון

חלק י"ב – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מזהים סוגי משוב

1. ב – המורה, חברים לכיתה ובוט מלווה
2. ב – מה הוא תיקן ולמה

חלק י"ג – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – משלימים ומסבירים

1. שינה

חלק י"ד – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מתאימים בין מושגים

1 – ג (בודקת את העבודה ונותנת הערות מקצועיות)
2 – א (נותנים משוב מנקודת מבט של תלמיד אחר)
3 – ד (עוזר לשאול שאלות ולבדוק בלי לכתוב במקום התלמיד)
4 – ב (התלמיד מסביר את הבחירות שעשה בעבודה)

חלק ט"ו – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – מה זכור לנו?

1. נכון – נקודות עצירה מונעות המשך עבודה בלי בדיקה באמצע התהליך.
2. לא נכון – ביומן רושמים מה שאלתי, מה קיבלתי, מה בדקתי ומה שיניתי - לא ציון.
3. נכון – מי שעשה את העבודה בעצמו יודע להסביר את הבחירות שלו.

חלק ט"ז – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – תיעוד ותהליך

1. שיניתי
2. נקודת עצירה

חלק י"ז – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – מתכוננים לשיחת הגנה

1. תשובה אישית שמסבירה סיבה ברורה לבחירה, בלשון ראשון.

חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות על כל הפרקים

1. א – כי תוצר סופי לא מספיק מראה מה התלמיד באמת עשה ולמד
2. ב – סולם שמגדיר מראש כמה ואיך מותר להשתמש ב-AI במשימה
3. א – רמה 1
4. ב – לתעד מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי בעבודה שלי

חלק י"ט – חזרה מסכמת – כתיבה ורפלקציה

1. תשובה טובה תסביר שתוצר סופי לבד לא מראה מי עשה את העבודה ואיך חשבו, ולכן צריך לבדוק שלבים, תיעוד ושיחה כדי להעריך את הלמידה האמיתית.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה שה-AI זמין לכולם ולכן חשוב לבדוק איך הגעתי לתוצר, לא רק מה התוצר
- תשובה טובה מתאימה רמה (1-5) לסוג המשימה עם הסבר קצר למה
- תשובה טובה כוללת לפחות שלושה פרטים: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה בדקתי או שיניתי

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לחמישה שיעורים קצרים, פרק אחד בכל פעם, עם דיון קצר בסוף כל פרק
- לתלמידים מתקשים אפשר לתת דוגמה פתורה אחת מכל פרק לפני שמנסים לבד
- כדאי לקשר כל פרק למשימה אמיתית שהתלמידים עובדים עליה באותה תקופה, כדי שהתרגול יהיה רלוונטי
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף אתגר: לכתוב דף 'מותר ואסור' משלהם למשימה שבחרו

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך

הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך
2. פרק 2 – סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה
3. פרק 3 – תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי
4. פרק 4 – משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון
5. פרק 5 – רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו נעבור יחד על הדרך שבה עובדים היום על משימות הערכה: לא רק מגישים תוצר בסוף, אלא גם מתעדים, מקבלים משוב ומסבירים את התהליך. בכל פרק יש תרגילים קצרים שעוזרים להבין כל שלב בדרך.

בנק מילים: נקודת עצירה | כלי | שיניתי | שינה

1 חלק א' – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – הבנה בסיסית

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כשלכל תלמיד יש בינה מלאכותית בכיס, התוצר הסופי מספיק כדי להעריך מה התלמיד למד	☐	☐
2	המשימה מחולקת לשלבים, ולכל שלב יש תוצר ביניים קטן	☐	☐
3	אפשר להמשיך לשלב הבא גם בלי לעבור נקודת עצירה	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – התאמת שלבים לתיאור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שלבים ונקודות עצירה	___	**א.** התלמיד רושם יומן תהליך: מה שאל, מה קיבל, מה בדק ומה שינה
2. תיעוד	___	**ב.** מקבלים הערות באמצע הדרך ומראים מה תוקן ולמה

3. משוב ותיקון	___	**ג.** המשימה מחולקת לחלקים, ולא ממשיכים בלי בדיקה קצרה

3 חלק ג׳ – פרק 1 • למה ההערכה משתנה: מתוצר לתהליך – חושבים לעומק

ענו בקצרה.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – זיהוי הרמות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ברמה 1 בסולם, התלמיד לא משתמש בבינה מלאכותית בכלל	☐	☐
2	ברמה 3, שיתוף פעולה עם AI, מותר להגיש טקסט שה-AI כתב בלי לבדוק אותו	☐	☐
3	רמה 5, חקירה עם AI, מתאימה לשימוש יצירתי וחדשני כמו בניית בוט קטן	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – התאמת רמה למשימה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. תלמיד מקבל מ-AI רעיונות לנושא עבודה, אבל כותב את כל העבודה בעצמו. איזו רמה?

(א) רמה 1 – ללא AI (ב) רמה 2 – AI לתכנון (ג) רמה 3 – שיתוף פעולה עם AI

2. תלמידה מקבלת מ-AI משוב על טיוטה, בודקת את ההצעות ומחליטה מה לשנות. איזו רמה?

(א) רמה 1 – ללא AI (ב) רמה 2 – AI לתכנון (ג) רמה 3 – שיתוף פעולה עם AI

6 חלק ו' – פרק 2 • סולם AIAS: כמה AI מותר בכל משימה – חשיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

7 חלק ז' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – מה זוכרים?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	יומן תהליך מתעד רק את התוצר הסופי של המשימה.	☐	☐
2	בטבלת יומן תהליך יש עמודה שבה רושמים את הפרומפט ששלחתי ל-AI.	☐	☐

8 חלק ח' – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אינו חלק מהרצף שאלתי-קיבלתי-שיניתי?

(א) מה שאלתי את ה-AI (ב) מה קיבלתי ממנו (ג) מה המורה שלי אהבה

2. למה חשוב לתעד בעמודת 'מה בדקתי' אחרי שקיבלתי תשובה מ-AI?

(א) כדי לדעת אם המידע נכון ומדויק (ב) כדי להאריך את העבודה

(ג) כדי להעתיק מהר יותר

9 חלק ט׳ – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בטבלת יומן התהליך יש עמודה שבה רושמים באיזה _____ AI השתמשתי.

10 חלק י׳ – פרק 3 • תיעוד: יומן תהליך ושאלתי-קיבלתי-שיניתי – התאמת עמודות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תאריך	___	**א.** איך וידאתי שהמידע נכון
2. הפרומפט	___	**ב.** מתי עבדתי על השלב
3. מה קיבלתי	___	**ג.** מה בדיוק שאלתי את ה-AI
4. מה בדקתי ואיך	___	**ד.** התשובה שה-AI נתן לי

11 חלק י״א – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מכירים את השלב

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משוב באמצע הדרך יכול להגיע מהמורה, מחברים לכיתה או מבוט מלווה	☐	☐
2	השיפור שהתלמיד עושה אחרי קבלת משוב הוא חלק מהציון	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מזהים סוגי משוב

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי יכול לתת משוב באמצע משימת הערכה, לפי מה שלמדנו?

(א) רק המורה (ב) המורה, חברים לכיתה ובוט מלווה (ג) רק AI לבד

2. מה התלמיד צריך להראות אחרי שקיבל משוב באמצע הדרך?

(א) רק את התוצר הסופי (ב) מה הוא תיקן ולמה (ג) שום דבר, המשוב לא משפיע

13 חלק י"ג – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – משלימים ומסבירים

השלימו את המילה החסרה.

1. ביומן התהליך התלמיד מתעד מה שאל, מה קיבל ומה _____

14 חלק י"ד – פרק 4 • משוב ותיקון: איך משפרים ולמה זה נספר בציון – מתאימים בין מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מורה	___	**א.** נותנים משוב מנקודת מבט של תלמיד אחר
2. חברים לכיתה	___	**ב.** התלמיד מסביר את הבחירות שעשה בעבודה
3. בוט מלווה	___	**ג.** בודקת את העבודה ונותנת הערות מקצועיות
4. רפלקציה בסוף	___	**ד.** עוזר לשאול שאלות ולבדוק בלי לכתוב במקום התלמיד

15 חלק ט"ו – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – מה זכור לנו?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נקודת עצירה היא בדיקה קצרה של המורה או של חבר לפני שממשיכים לשלב הבא.	☐	☐
2	ביומן התהליך רושמים רק את הציון הסופי של המשימה.	☐	☐
3	בשיחת ההגנה התלמיד מסביר למורה את הבחירות שעשה בעבודה.	☐	☐

16 חלק ט"ז – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – תיעוד ותהליך

השלימו את המילה החסרה.

1. ביומן התהליך מתעדים: מה שאלתי את ה-AI, מה קיבלתי, מה בדקתי ומה _____.

2. לפני שממשיכים לשלב הבא בעבודה, עוברים דרך _____ - בדיקה קצרה של המורה או חבר.

17 חלק י"ז – פרק 5 • רפלקציה ושיחת הגנה: להסביר את הבחירות שלי – מתכוננים לשיחת הגנה

ענו בקצרה.

1. בחרו החלטה אחת שקיבלתם בעבודה אחרונה (למשל בחירת נושא, מבנה או עיצוב) וכתבו 2-3 משפטים שמסבירים למה בחרתם כך.

18 חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות על כל הפרקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הערכה חלופית חשובה היום, כשלכל תלמיד יש AI בכיס?

(א) כי תוצר סופי לא מספיק מראה מה התלמיד באמת עשה ולמד

(ב) כי אסור להשתמש במחשבים בכלל (ג) כי בחינות נעלמו מבתי הספר

2. מה זה סולם AIAS?

(א) רשימת ציונים לתלמידים

(ב) סולם שמגדיר מראש כמה ואיך מותר להשתמש ב-AI במשימה

(ג) תוכנה ליצירת מצגות

3. באיזו רמת AIAS המשימה נעשית בלי AI בכלל?

(א) רמה 1 (ב) רמה 3 (ג) רמה 4

4. יומן תהליך עוזר בעיקר ל...

(א) לשכוח מה עשינו (ב) לתעד מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי בעבודה שלי

(ג) להעתיק עבודה של חבר

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – כתיבה ורפלקציה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם למה המעבר מהערכת תוצר להערכת תהליך חשוב בעידן שבו לכל תלמיד יש AI.

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר למה בודקים היום תהליך ולא רק תוצר סופי

אני יודע/ת לזהות איזו רמת AIAS מתאימה למשימה נתונה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀